

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY HÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY HÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG: ADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Eötvös József emlékezetére

Debrecen, szeptember 12.

Száz évvel ezelőtt született báró Eötvös József, a legeszményibb gondolkozású magyar államférfi és a legérzőbb szívű magyar költő. Az a századnegyed szülte, amelynek méhéből csodálatos ragyogással keltek napvilágra a magyar nemzet legnagyobbjai, annak a századnegyednek a közepén született, amelynek kezdetét Vörösmarty, végét Jókai neve fényesíti, melynek egyes évei Kossuth, Deák, Arany és Petőfi születése napjától tündökölnek.

E szellemi óriások közt nőtt fel Eötvös, a magyar államfő és irodalmi életnek e dicső hőseivel együtt munkálkodott, egyiktől-másiktól hatást véve, viszont többeket eszméivel irányítva, érzelmeivel befolyásolva.

Munkássága sugarai oly sokfelé áradtak, hogy alig lehetett azokat az írói tehetségeknek még oly erős gyűjtő-lencséjével is összefogni és egy képbe tömöríteni. — Aki mint politikus, a népképviselő magvait ültette el és a 67-iki kiegyezésnek egyengette az útját, aki mint emberbarát, a zsidók emancipációjáért és a börtönök reformjáért küzdött, aki mint állambölcse, a legszövevényesebb kérdésekbe világított bele, aki regényeivel a legszebb babérokat aratta és aki mint az Akadémia és Kisfaludy-társaság elnöke, sokáig tartotta kezében a magyar irodalmi élet kettős vezéri pálcáját, arról, hogy lehetne néhány vonással hű és találó képet festeni.

De talán ráismerünk Eötvös költői nagyságára, ha legjelesebb irodalmi alkotását, „A falu jegyzőjét” idézzük lelkünkbe s talán hozzá méltó módon áldozunk emlékezetének akkor, ha életének gazdag tettei közül a legáldásosabbra, a népiskolai törvényre gondolunk.

„A falu jegyzőjét” Gyulai Pál úgy jellemzi, hogy az a maga idejében nemcsak egy szép költői mű, hanem egy politikai jótett is volt. Költői szépségeiből máig sem vesztett. A magyar nemzetnek és népnek néhány alakja: a falusi jegyző és pap, a vármegyei tábla- és szolgabíró, a jobbágy, hol szeretetben megfürösztve, hol gunyban meghempergetve, ugyan megrajzolva e regényben, hogy örök életre tarthatnak számot. De a regénynek politikai haszna sem mult el teljesen. Még ma is megindíthat minden nemes szívet az elnyomottak iránt, habár azokat nem is hívják jobbágyoknak, még ma is lángoló harcra hevíthet visszaélések és igazságtalanságok ellen, habár azokat nem a vármegye emberei követik is el.

Eötvösnek legáldásosabb tette a népiskolai törvény megalkotása. Ami e törvény alapján és e törvény óta, 1868-tól fogva történt hazánkban, az csodaszamba mehet. Valóban nem tudjuk, hogy min bámuljunk inkább: azon-e, hogy ez alig félszázadnyi idő alatt ezer meg ezer népiskola épült újjá és jött létre újonnan, azon-e, hogy a tanítók félművelt,

pályatévészett emberekből majdnem egyetemi képzettségű szakférfiakká váltak, de talán leginkább az keltheti fel csodálkozásunkat, hogy az állam és társadalom millió meg milliószámra hordja az áldozatot a népnevelés oltárára és hogy már nemcsak szóval, hanem tettel is megbecsüli az iskolát és benne a tanítót.

Ami szellemi haladás, erkölcsi javulás, anyagi fejlődés történt ez ezrekre menő mai iskolák és tizezrekre rugó jelenlegi tanítók által, abból mindből dicsőséges részt kér magának báró Eötvös József.

Fény nevére, áldás emlékére.

Kardos Albert.

Országos Alkotmánypárt

Khuen-Héderváry gróf nyilatkozik az új pártról

A hosszú, kinos vajudásnak ma eredménye is van, már megszületett az Andrassy-féle még meg nem született pártnak a neve. Az új pártot ugyanis Országos Alkotmánypártnak fogják keresztelni. Csak az marad fenn kérdésnek, mit fognak csinálni a kitálat névvel, ha az egész pártalakulás halva született csecsemő lesz.

Khuen-Héderváry az új pártról.

Az Est mai számában interjút közöl Khuen-Héderváry Károly gróftól, a nemzeti munkapárt elnökétől, aki Andrassy Gyula gróf pártalakító munkájáról és annak a 67-es eszmére gyakorolható hatásáról a következőképp nyilatkozott:

— Tulajdonképpen véleményemet és minden gondolkozó ember véleményét elmondják maguk az események, ha visszagondolunk rájuk Tizennyolc esztendővel ezelőtt Magyarországon a 67-es párt virágzásának tetőpontján állott. Bánffy miniszterelnöksége alatt az egész külföldön a magyar állameszme addig és azóta nem tapasztalt tiszteletben állott. A magyar miniszterelnök erősebb volt, mint a pápai nuncius és a külügyminiszter együttvéve. A német császár Budapestre jött, hogy Magyarország történelmi hagyományainak tisztelettel adózzék. Külföldről özönlött hozzánk a pénz. A parlamentben egy erős, hatalmas párt képviselte a 67-et. Andrassy Gyula gróf ekkor érkezettnek látta az időt, hogy a 67 érdekében tegyen valamit és megcsinálta azon szecessziót, amely Bánffy bukásához és a 67-es párt első nagy gyűléséhez vezetett. Jött Széll Kálmán és hozta az új katonai törvényeket. Andrassy Gyula gróf ez időben sem a szolgálati nyelv kérdésében, sem más kérdésekben nem érzett aggodalmat, de mihelyst Tisza István, mint miniszterelnök, a meggyöngyült 67-es pártot becsületes küzdelemben újra meg akarta erősíteni. Andrassy Gyula grófban azonnal felébredtek ezen aggodalmak és hihetőleg a 67-es alap újabb erősítésére megcsinálta november 18-ika után a másik szecessziót és ezzel előidézte a 67-es pártnak első bukását. Mindnyáian emlékezünk még arra is, hogy Andrassy Gyula gróf ezen hibáját 1910. tavaszán a képviselőházban töre-

delmesen beismerte és igazat szolgáltatott Tisza Istvánnak. Ámde ez a beismerés sem akadályozta abban, hogy az új 67-es többség ellen irányuló obstrukciót jóakaratu passzivitással ne támogassa, amikor pedig elkövetkezett az a lépés, amelyet az utolsó év külpolitikai eseményei már annvira igazoltak, hogy ugyszólván beszélni sem érdemes róluk, akkor Andrassy Gyula abban hagyta a passzivitást és aktivitásba lépett. Természetesen a 67-es többség ellen. Ennek az aktivitásnak egyik jelensége az új pártalakítás, amelyet én és velem együtt sokan csak az imént vázolt eseményekkel kapcsolatosan tudunk megítélni.

— Nem gondolja Excellenciád, hogy az új párt a 67-nek azért mégis fog szolgálatot tenni? — kérdezte a hírlapíró.

— Oh, igen, *be fogja bizonyítani, hogy hány függetlenségi vezérférfi volt már eddig is 67-es és hány lesz 67-es a közeli jövőben.* Ez kétségkívül érdekes tanulság, bár őszintén szólva, ezt pártalakítás nélkül is tudtuk.

Andrassy Gyula gróf legutóbbi nyilatkozatáról Khuen-Héderváry ezt a megjegyzést tette:

— Andrassy a munkapárt idegességéről elmélkedik. *A munkapárt idegességéről azonban csak Andrassy Gyula gróf tud, a munkapárt senki sem vett még észre belőle valamit.* Hogy is mondja csak a német közmondás: „Der Wunsch ist wohl der Vater des Gedanken.”

Függetlenségi csatlakozása Andrassyhoz.

Andrassy Gyula gróf hívei ma ismét meg szaporodtak három függetlenségi képviselővel: Kállay Ulul, Bottlik István és Ostffy Lajos bejelentették Károlyi Mihály grófnak, hogy az egyesült függetlenségi pártból kilépnek, ugyanakkor Andrassy Gyula gróffal az új pártba való belépésüket közölték. Az új párt e három tagjában a függetlenségi tábor kiváló, értékes tagjait vesztette el.

A függetlenségi pártváltoztatása dacára persze nagy az egyetértés az ellenzék egyes csoportjai között. Az Andrassy-párt vasárnapi alakuló ülésén Mezőssy Béla az iránt fog indítványt tenni, hogy az alakuló gyűlésről *üdvözöljék a többi ellenzéki pártokat* és határozatilag mondják ki, hogy velük való egyetértésben és szövetkezésben akariák tovább folytatni a harcot a kormány és a jelenlegi rezsim megbuktatására. Ehez képest a gyűlésről meg fogják keresni a többi ellenzéki pártokat, hogy a taktikában való egységes eljárás megállapítása végett is vegyenek részt egy *pártközi bizottság megalakításában* és abba nevezzék meg kiküldötteiket.

Vio Ferenc képviselő ma egy fővárosi lap munkatársa előtt a leghatározottabban megcáfolta, mintha ő az Andrassy-pártba belépett volna.

Az Andrassy-párt ma elhatározta, hogy az új párt neve Országos Alkotmánypárt lesz.

Az Országos Klubban ma rendkívül sokan voltak fenn, fenn járt Andrassy Gyula gróf is, aki két óráig tartózkodott a klubban s ott voltak a függetlenségi pártból kilépett összes képviselők is. Megbeszéltek a vasárnapi népgyűlés részleteit s megállapodtak abban, hogy a népgyűlésen Hecht Ernő fog elnökölni.

Glosszák

a kamara elnökének székfoglalójához

I. Legyünk igazságosak!

Irta egy kereskedő.

E lap vezető helyén a kereskedelmi- és iparkamarai elnök székfoglalója alkalmából olyan cikk látott napvilágot, amelynek megjelenése a legújabbban szinte elviselhetlenné vált gazdasági pangás által fölzaklatott kedélyek megnyugtatóására semmi esetre sem volt alkalmas. E sorok írója abból az elvből indul ki, hogy a sajtó a közönséggel szemben az esetben tölti be igazán magaslatos hivatását, ha objektív megvilágítással ellensúlyozni képes a szubjektív érzelmeiket. Talán hálátlan, talán kevésbé közkedvelt ez a szerep, de mert igazságos — maradandóbb értékű. Ha tehát a gazdasági válság okairól, következményeiről, a kereskedelmi- és iparkamara vagy a helybeli pénzügyintézetek hivatásának gyakorlásáról akarunk elmélkedni, nem szabad csupán a szenvedő adós, vagy csupán a súlyos feltételekkel operáló hitelező szempontjából kiindulni, hanem pro és kontra szigorúan mérlegelnünk kell elsősorban azokat a könnyelmű kezdő lépéseket, amelyek nyomán ma nemcsak a lépéseket megtevő lábak tulajdonosai, hanem a lábnyom jóhiszemű követői is szenvednek.

Ha valaki azt az alkalmat, hogy a kereskedelmi- és iparkamara elnöke nagy általánosságban megszívlelendő jótanácsokat ad a kereskedő- és iparososztálynak, arra akarja fölhasználni, hogy a beszéd pozitívumaként felhozott részeit kétségbe vonja, a jó tanácsok helyett pedig pozitívumokat kíván — ez a valaki, ugylátszik, színes rakéták föleresztésével akarja elterelni a közfigyelmet éppen azokról a nagyon is elhanyagolt életelvekről, amelyek a kamarai elnök beszédjében igenis nagyon helyénvalók voltak. Miért is kell folyton kerülgennünk az igazságot, hiszen ha önmagunkban meglettük a hibát, már akkor reménység nyílik ahhoz is, hogy önmagunk igyekeztünk segíteni rajta. Ha pedig „segítesz magadon, az Isten is megsegít”.

E helyett ugra meg ugra a csökönnyös meggyőződéssel állunk szemben, hogy nem mi vagyunk a hibások, hanem az általános viszonyok, a háború, az elemi csapások, a nagy pénzügyintézetek sarcoló politikája és nyomban reá az obligát Patópáloskodás: „a válsággal szemben egészen tehetetlenül állunk”.

A dolog pedig nem egészen így áll. „Drágán megvásárolt és a jövőben értékesíthető tanulság szűrődik le a mostani válságos idők-ből” — mondja a székfoglaló egyik része és mert a szenvedés értékes tanulságait nem volna célszerű elveszítetnünk, gverünk csak, lássuk már egyszer meztelenül azokat az okokat, amelyek különösebben a mi diacunk válságát idézték elő.

Debreczenben 8—10 év óta ragályos betegség csiráival terhelt közgazdasági elvek terjedtek el és hogy annyi súlyos betegünk van most, amikor a beteg csirák már kiszívták a talajt, annak főképen a felületen, önző és könnyelmű gondolkodás az oka. Rántsuk elő a legbetegebb alakzatot, a szövetkezeteket. A debreceni szövetkezeteknél kereskedő, iparos, gazdálkodó és lateiner, szegény és gazdag legény — sajnos — érdekelve van. De minő értelemben? Nemesak mint adós, hanem mint alapító tag, mint közgazdasági faktor, mint igazgató, felügyelő, ügyész, főkönyvelő stb. — És minő fizetéssel?! Szövetkezezeink vezérszerepre feltalokodott emberei egy-két év eltelté után nagyobb jövedelmet húztak, mint

az a táblabíró, vagy az a tábornok, aki 25-30 éves munkássága alapján érte el hivatali állásának legmagasabb fokozatát. Mi kellett ehhez a kegyetlenül nagy igényhez: jövedelmi forrás, Parcellázás, ingatlan-spekuláció, vállalatok financirozása. Hát lehetséges a természetben ilyen természetellenes ugrás? Nem boszulja ez meg magát? Állhat ezekkel szemben a kereskedelmi- és iparkamarának rendelkezésére olyan eszköz, amellyel minden iajszót elsimítson? Szabad nekünk kereskedőknek üzletünket elhanyagolni, csak azért, hogy szövetkezetet, vagy bankigazgatók legyünk? És volt, vagy van szüksege Debreczennek arra a sok szövetkezetre és pénzügyintézetre?

És mit látunk ma, amikor a bai a lábunkra tekergőzött? Én is, meg más kartársam is, diszkrétan, mert szégyeljük az esetet, meggyünk segítségért a nagy bankokhoz és ha tudunk fedezetet adni, kapunk is segítséget. — Persze, a tegnapi cikk írója úgy gondolkozik, hogy a Debreceni Első Takarékpénztárnak a mai viszonyok között sokkal enyhébb mértékkel kellene mérnie, mint máskor, sőt most nem is szabadna jövedelmeinek fokozására gondolni, hanem altruisztikus mankóit odanyújtani a szenvedő eltévelyedetteknek.

Ha igazságosak akarunk lenni, ezt sem *Szentkirályi* elnök irtól, sem a Debreceni Első Takaréktól kívánni nem lehet. Valami szokatlan felfogás nehezedett ennek a gazdag Debrecen városának ugyszólván minden lakosára. A polgármestertől, a nemes tanács tagjaitól s a városatyáktól kezdve le egészen a heti betétkönyvecskével kérkedő apró emberig. Ugy tetszik nekem, mintha mindenfelé, a szenvedések jajszavai között hallanám a büszke, kihívó dacos kérkedést: „én adós vagyok, maga hallgasson, nyomorult hitelező!”

Meddig kell elmennie a hitelezőnek azzal az adóssal szemben, aki ma, amikor a visszafizetések órája eljött, ökölbe szorított kézzel fenyegeti azt a hitelezőt, akinek pénzét elparcellázta s aki forduljon fel, mivel hitelező?

Hosszasan lehetne folytatni ezt az írást, de talán nem volna semmi értelme sem. Én több kereskedő-társamra rá tudnék mutatni, akik tényleg a kamara tisztelt elnökének intervenciója folytán szenvedésük tizenkettedik órájában segítséget nyertek. Hogy ezzel nem akar egyik sem kérkedni, annak érthető oka van. Tévedésben van tehát a tegnapi cikk írója, amikor egyrészt a kamara elnökét, másrészt az ő elnöklété alatt álló pénzügyintézet működését nemesak semminek minősíti, hanem egyenesen perhorreskálja. Nekem az a szerény meggyőződésem, hogy azt a kiellenést, amit *Szentkirályi* Tivadár székfoglalójában ezen vonatkozásban tett, el kell hinnünk, mivel tudom, hogy tény, azt pedig, hogy egy elnöki székfoglaló jelezze azt az utat, mely a kereskedő- és iparososztályt a válságból kivessze: hogy lehessen kívánni, mikor arra sem vállalkozunk, hogy az önzetlen jó tanácsokat elfogadjuk, vagy pláne megköszönjük. Ez az igazság!

II.

A fenti cikket ime leadtuk, bár írójának ismeretlen volta miatt rendes körlmények között nem adtunk volna a helyet neki. Azonban ez alkalommal *kivételt* tettünk, két okból. Először: mert minden olyan cikket közlünk, amely a gazdasági válsággal tehát — mondhatnók — korunk legégetőbb kérdésével foglalkozik, másodsor: hogy a cikk közlésével is mindjárt megcáfoljuk a közlemény azon tenorját, mintha minket a kamarai elnök ur székfoglalóját kommentáló vezető cikkünk megírásakor a legtávolabbról is szubjektív érzések vezettek volna. Mi tárgyaltuk a kamara elnökének székfoglaló beszédét azzal a komolysággal, amelyet a kamarai elnök ur

egyénisége és a székfoglaló beszéd jelentősége joggal megkíván.

Azt hisszük, ezután a cikkíró ur sem fogja rossz néven venni, ha közleményéhez mi is fűzünk egy pár megjegyzést.

Első vádja, hogy cikkünk „a legújabbban szinte elviselhetlenné vált gazdasági pangás által felzaklatott kedélyek megnyugtatóására semmi esetre sem volt alkalmas”. Ezt az állítást a legkétségesebben aláírjuk, azon szerény megjegyzésünk kíséretében, hogy ez természetesen következménye volt annak a körülménynek, hogy a kamarai elnök ur beszéde sem volt alkalmas a kedélyek megnyugtatóására. Csak természetes tehát, hogy a beszédet kommentáló cikk az óhajtott célt még kevésbé érthette el. Azt a szemrehányást azonban, hogy mi akár az adós, akár a hitelező szempontjából elmékedtünk volna, éppenséggel nem fogadhatjuk el, mi nem tettünk egyebet, mint hogy a legobjektivebb módon kommentáltuk a kamarai elnök ur székfoglaló beszédét. És ha ezen kommentálás úgy tűnik föl, mint a kérdésnek valamely szempontból való tárgyalása, ugy sajnálattal arra az álláspontra kell helyezkednünk, hogy a kamarai elnök urat vezették véleménye nyilvánításában bizonyos szempontok.

A cikk írója nem olvasta el figyelmesen a mi tegnapi megjegyzéseinket, mert különben nem álltaná, hogy mi el akartuk volna terelni a figyelmet a székfoglalóban foglalt jó tanácsokról. Mi igenis hangsúlyoztuk, hogy ezeket a tanácsokat a kereskedő-osztály megszívlelheti és hangsúlyoztuk, hogy azok az okok, amelyek folytán a kamarai elnök ur tanácsaira szükség volt, tényleg hozzájárultak az anyagi pusztuláshoz. A mi szerény, azonban vitán fölült teljesen tárgyilagos megjegyzésünk egyedül az volt, hogy mi kerestük a beszédben azokat az utakat és módokat, amelyek a válságból való kivezetésre alkalmasok lennének és szomorúsággal konstatáltuk — s ezt most is kénytelenek vagyunk fentartani — hogy ilyenek megjelölését nem találtuk a beszédben.

A cikk tisztelt írója ezek után hosszasan értekezik *igazságokról*. Annak dacára, hogy Mátyás király halála óta oda az igazság, mégis megállapítjuk, hogy cikkében nagyon sok az igazság és ha a tisztelt cikkíró örömeire szolgál, sietünk kijelenteni, hogy a cikkében foglaltakból nagyon sokat mi is aláírunk. Viszont azonban engedje meg nekünk, hogy *a válság okainak a maguk meztelenségében való előadása sem valami nagyon alkalmas mód a felízgatott kedélyek megnyugtatóására*. Sőt tovább megyünk a következtetésben és azt állítjuk, hogy a cikkben foglaltak nemesak a kedélyek megnyugtatóására nem alkalmasak, hanem *sokkal inkább alkalmasak a piac reno-méjának tönkretételére*. Mert a kedélyeket — akár *adósi*, akár *hitelezői* szempontból vizsgáljuk is a kedélyeket — a cikkírónak az az állítása, hogy „Debreczenben 8—10 év óta ragályos betegség csiráival terhelt közgazdasági elvek terjedtek el” és hogy „a beteg csirák már kiszívták a talajt” — legfeljebb annyiban nyugtathatják meg, amilyen mértékben megnyugtató hatással lehet a kolera-járvány kiütése alkalmával a megrémült lakosságra az a vigasztalás, hogy *a komma-bacillussal már nyolc-tíz éve meg van fertőzve a város*.

Egyenesen azt kell hinnünk azonban,

Iskolás fiuk részére

A legolcsóbb fiu- és gyermekruha bevásárlási forrás **Balázs Jenő, Piac-utca 61. sz.** Szentanna-utóával szemben. Telefon 6-28.

6-11 éves gyermek részére	8 K
12-15 "	15 K
15-17 "	20 K

hogy a cikk írója nemcsak hogy figyelmesen nem olvasta el a mi cikkünket, hanem csak átfutotta, amikor azt írja, hogy mi úgy gondolkozunk, „hogy a Debreceni Első Takarékpénztárnak a mai viszonyok között sokkal enyhébb mértékkel kellene mérnie, mint máskor...”. Mi ugyanis erről a kérdéstről egy szóval sem emlékeztünk meg. Nem azért, mintha erről a kérdéstről írni nem volna hálas téma, hanem azért, mert ez a téma kívül esett tegnapi feladatunkon. Mint fentebb említettük, mi tisztán a kamarai elnök úr székfoglalójához fiúztunk reflexiókat és a Debreceni Első Takarékpénztár említése csupán azért történt, mert a kamara elnöke úgy emlékezett meg a takarékpénztárról, mint amely intézet a válság enyhítésére sokat tett volna. Mi egy szerény megjegyzéssel, amellyel azonban hű kifejezői akartunk lenni a közfelfogásnak, mindössze ezt az elnöki kijelentést mértük meg. Ismerve a kamara elnökének egyéniségét, készséggel elismerjük, hogy ő adott esetben, ha módjában állott, segített egyiken-másikon, aki hozzá fordult, ez azonban éppenséggel nem cáfolata a mi megjegyzésünknek. Ami tovább a cikkírónak a tanácsok megköszönésére való reflektálását illeti, arra nézve csak annyit, hogy az érdekeltek nem kaptak olyan tanácsot, amilyent vártak és reméltek.

Végezetül:

Arról értesültünk, hogy bizonyos körben, amely körbe a fenti cikknek előttünk ismeretlen írója is tartozhatik, úgy fogták fel a mi tegnapi cikkünket, mintha annak burkolt tendenciája a kamarai elnök úr nagyrabcsült személye ellen intézett támadás volna, annak dacára, hogy ezt a felfogást cikkünknek sem tartalma, sem hangja *indokolttá nem teszi*. Szükségesnek tartjuk ennél fogva kijelenteni, hogy *mi a kamarai elnök úr személyében, igenis hivatott vezetőjét látjuk közgazdasági életünknek, mint akit az általa betöltött nagy pozíciókra intakt jelleme, közismert erőnye, gazdag tapasztalatai és még sok egyéb jelességei kvalifikálnak. Mi csak azon felfogásunknak akartunk és akarunk most is kifejezést adni, hogy legjobban jellemzi közgazdasági életünk sivár voltát, hogy még az arra leg-hivatottabbak sem képesek megjelölni a ki-vezető utat.*

A fenti cikkre való reflexiókkal kapcsolatosan helyénvalónak tartjuk hangsúlyozni egy *elvi álláspontunkat*. Nekünk a közpályán működő egyén cselekedeteinek méltatása és bírálata kötelességünk. Épp olyan természetes kötelességünk, hogy ez a méltatás vagy bírálata teljesen *tárgyilag* legyen. Ennek a kötelességünknek a teljesítésében tehát sohasem vezethet és sohasem fog vezetni bennünket az illető köztisztviselést viselő egyénnel szemben érzett rokon- vagy ellenszen- vünk.

A honvédelmi miniszter a királynál. Bécsből táviratozzák: Hazai Samu báró honvédelmi miniszter tegnap kihallgatáson jelent meg a király előtt. Ez a kihallgatás összefüggésben van a hadügyminiszter kihallgatásával, amely ugyancsak tegnap volt. A két kihallgatás a legközelebbi jövő katonai föladataival foglalkozott. Hazai Samu báró a kihallgatás eredményéről jelentést fog tenni a legközelebbi magyar miniszteri tanácsnak.

Az ázsiai rém

A vidéken.

Szombathely, szeptember 12. A szombathelyi 5. ulánuszred legénysége Horvátországból, a Szerémségből regrutálódik, amely tudvalévőleg hetek óta kolerafertőzött. Az ulánuszred maga figyelmeztette a várost, hogy október elsején bevonuló ujoncainak nagyrésze kolerafertőzött vidékről jön és kérte az óvintézkedések megtételét. A város most a közigazgatási bizottság utján följárt a honvédelmi miniszterhez és kérte, hogy a kolerafertőzött vidékek ujoncainak bevonulását függessze föl, vagy pedig az ujoncokat utnak indításuk előtt hosszabb ideig tartsa elzárt megfigyelés alatt.

Déva, szeptember 12. Leszkucz Jón földműves tizennyolc éves fia tegnap kolera gyanus tünetek között meghalt. A Leszkucz-család másik két tagja szintén megbetegedett. A vaidahunvadi járásorvos a helyszínére utazott és megállapította, hogy Leszkucznek tizennyolc éves fia vérhasban szenvedett. Ugyanezt a betegséget konstata- lta a másik két betegnél.

A hivatalos jelentés.

A belügyminisztérium hivatalosan jelent: A bácsodrogmezei Szenttamáson egy, a temesmegyei Delibláton egy, Palánkán két, a krassószörénymegyei Néramogoróson két és a beregmezei Szentmiklóson két újabb gyanus megbetegedés fordult elő. A Kolozsvárról, Mohácsról, Bácskeresztúrról, Bezdánról, Kölpényről s Ujdávidházáról jelentett esetek nem bizonyultak koleraának.

A kolera és a vasút.

Szabadka, szeptember 12. A kolera elleni védekezés módját a 110,000 sz. 1911. évi belügyminiszteri rendelet szabályozza. E rendeletnek van egy pontja, a 26-ik paragrafus, amely szerint a fertőzött köz- ségekben érkezett idegenek egészségi állapotát meg kell figyelni, szigorú orvosi felügye- let alatt kell tartani, de szabad közlekedé- sükben nem lehet őket gátolni. Ez az oka,

Az Odol a többi szájvíz közül sajátságos tartós hatása emeli ki, amely min-

den valószínűség szerint azon körülményre vezethető vissza, hogy az Odol a szájöblö- getés alkalmával átjárja a fogakat és a száj nyálkahártyát, azokat ugyszólván átítatja, impregnálja s ilymódon a szájüreget góresövi vékonyságu, de sűrű fertőtlenítő réteggel vonja be, amely a száj kiöblögetése után is még órákig hat. Ilyen tartós hatása egyet- len másféle olyan száj- és fogtisztítószerek sincsen, amely a mindennapos száj- és fog- tisztításra egyáltalán számításba jöhet. Aki az Odol mindennap használja, biztos lehet benne, hogy a száját órákra megvédte min- den fogrontó erjedési és bomlási folyamattal szemben.

hogy a kolerafertőzött helyről jött utasokat nem lehet föltartóztatni — csupán céljukhoz érkezésükkor megvizsgálni. A bácskai ve- zedelem azonban már oly magas fokra há- gott, hogy a személyvonatokon utazó kole- ragyanus helyről érkezőket mégis megviz- gálták Szabadkán, s csak úgy engedték őket tovább. Az a megkülönböztetés, hogy a gyorsvonaton utazókat nem tartóztatták föl, — már napok óta föltűnést keltett. Épp ezért G ü n t h e r József dr., Szabadka városi tiszt- főorvosa a város közigazgatási bizottságá- nak ülésén előterjesztést tett tegnap az iránt, hogy a város lépjen érintkezésbe a szabad- kai üzletvezetőséggel, hogy a gyorsvonato- kon koleras kocsikat közlekedtesse. Az üz- letvezetőség azonnal intézkedett a fölhívás alapján, hogy Zimonytól egész Budapestig ugyanaz a kalauz kíséren egy külön kolera- kocsi a gyorsvonatokon, s ne engedjen sen- kit a közbeeső állomásokon leszállni, s az or- vosi ellenőrzés elől megszökni. E célból kel- lő intézkedés alapján rendőrség és csendőr- ség is rendelkezésére áll.

A beregmezei kolera.

Munkács, szeptember 12. A mun- kácsi főszolgabíró közli: Szeptember 10-ike óta a munkácsi járásban újabb koleraese- tek nem fordultak elő. A régi megbetege- dett emberek közül özvegy Bogdánv Já- nosné 55 éves asszony és Fábri Mihály 60 éves földműves haltak el, mindketten ázsiai koleraában. Két nap óta azonban az egész járásban újabb megbetegedések nem tör- téntek.

A délvidéki kolera.

A délvidéki kolerajárvány még mindig tart. A Bácska, Krassószörénymegye, Te- mesmegye területén újabb esetek fordultak elő.

Zombor, szeptember 12. A megyei főorvoshoz érkezett jelentések szerint Bács- keresztúron Theodorovics Milán kolera gya- nus tünetek között megbetegedett.

Boldogasszonfalván Dobranovszky Ob rád munkást szállították be a járványkór- házba, gyanus körülmények között.

Adán Dragio Mijo és Jásó betegedtek meg disznóhústól.

Szenttamáson egy újabb megbetege- dés van. Jánosev György 35 éves napszá- mos betegedett meg a községben. Az eddigi esetek száma összesen 11, amelyek közül 5 esetben állapították meg hivatalosan az ázsiai koleraát. Öt megbetegedés halállal végződött.

Obecse: Itt eddig hat megbetegedés tör- tént. Vojsits Lázár obecsei és Kulala István szenttamási lakos esetében ázsiai ko- leraát állapított meg a hivatalos vizsgálat. Vojsits Jánosné tegnap szintén megbetege- dett, ma pedig egy gyanus esetet jelentettek a főszolgabírói hivatalban az obecsei szál- lásokról.

A védekezést Bácsmezeiben megne- nehezíti az, hogy a betegek hozzátartozói eltitkolják a betegséget, nehogy a zár miatt kénytelenek legyenek munkájukat abba- hagyni.

Tudósítónk jelentése szerint a megye számos községében fellépett a tifuszjár- vány is.

Lugos, szeptember 12. Oravicabánya kö- zelében levő Szokolár községben négy kolera- gyanus megbetegedés történt.

Temesvár, szeptember 12. Palánkán és Delibláton újabb megbetegedés ma nem for- dult elő.

Zombor, szeptember 12. Skultétv Ferenc alispán ma betiltotta a koleraával fertőzött Szenttamás község országos vásárát.

Székesfejérvár, szeptember 12. Két kis gyermek ma az utcán összeesett. Mindkettőt beszállították a járványkórházba, mivel kole- ragyanus betegeknek találták őket.

Iskolakötények, Csipkeáruházában, Sas-u. 4. 12-50

harisnyák óriási választékban, r e n d k i v ü l o l c s ó n LANTOS

Telefon

Betiltott bucsu.

Szabolcsvármegye alispánja a következő táviratot küldte Kovács József polgármesternek:

Polgármester
Debrecen.

Értesitem, hogy a kolera behurcolásának megakadályozása végett rakamazai, szeptember 14-iki bucsu megtartását betiltom.

Alispán.

Perlik-e Herczeg Ferencet

A koalíciós kormány értekezlete

Ma délelőtt tizenegy órakor a volt koalíciós kormány volt miniszterei és államtitkárai tanácskozássra gyűltek össze Andrássy Gyula gróf budai palotájában. A tanácskozás célja az volt, hogy megállapodásra iussanak arra nézve, hogy milyen magatartást tanúsítson a volt koalíciós kormány Herczeg Ferenc aradi vádjával szemben. Herczeg Ferenc ugyanis az aradi választás előtt néhány nappal egy lakoma alkalmával beszédet mondott, amelyben azt mondotta, hogy *ha Széchenyi Aladár gróf tolvajt és orgazdát keres, keresse azokat a maga barátai között.*

A tanácskozáson megjelent Wekerle Sándor volt miniszterelnök, a miniszterek közül Anponyi Albert gróf, Darányi Ignác, Kossuth Ferenc, a politikai államtitkárok közül Tóth János, Mezőssy Béla, Bolgár Ferenc és Szterényi József. Nem vett részt a tanácskozássban a volt koalíciós miniszterek közül Günther Antal, Polónyi Géza és Josipovich Géza.

A tanácskozás fél tizenkét órakor kezdődött. Minden valószínűség mellett szól, hogy a koalíciós kormány együttesen sem fog fellépni Herczeg Ferenc ellen, hanem előrelátóan a miniszterek közül valamelyik, valószínűleg Andrássy Gyula gróf fogja magáévá tenni az ügyet és ő indít pört Herczeg vádja miatt, hogy így alkalmat adjon Herczeg Ferencnek arra, hogy kijelentse, kire értette személy szerint az Aradon hangoztatott vádakat.

A tanácskozássról délután tizenkét órakor kiült Wekerle Sándor -s automobilba ült. — Eltávozta előtt megkérdezték tőle az újságírók, hogy mit határoztak a konferencián.

— Még nem történt semmi határozat, — válaszolta Wekerle.

— És kegyelmes ur mégis elmegy? — kérdezték az újságírók.

— Igen, mert egy kis dolgom van, — felelte Wekerle — de visszajövök és részt veszek a határozathozatalban. Az eredményt különben Andrássy fogja tudatni az urakkal.

Az ellenzéki nyomatosokban ma délután 2 órakor a következő kommuniké jelent meg:

A koalíciós kabinet tagjai megbízásából Wekerle fölkerlte Berzeviczy Albertet, hogy Herczeg Ferenc aradi beszédének hiteles szövegét szerezzék meg, miután Herczeg Ferenc a lapokban e hó 9-én kelt hírlapi nyilatkozatában erre való hajlandóságát kijelentette. A hiteles szöveg kézhez vétele után a mai délután folyamán fog érdemleges határozat történni.

Wekerle Sándor meg is kapta a beszéd hiteles szövegét és este hat órakor Kossuth Ferenc lakásán a koalíciós kabinet tagjai összegyűltek.

A koalíciós kormány tanácskozásairól a függetlenségi párt nyomatosai csak annyit közöl, hogy a tanácskozáson résztvettek határozatot nem hoztak s a tanácskozásukat holnap folytatják.

A TÁBORNOK NÉVNAPI BOKRÉTÁJA

*

Nagy Gyula báró vezérőrnagy, a debreceni honvédhadosztály parancsnoka oly uton indul, mely már is a népszerűség csarnokába vezetett. A nagyszerű modoru tábornok ugyan is nemcsak a tisztikarban, de a polgári életben is meghódítja, akivel egyszer beszélt. — Előzékenysége, tapintatossága, figyelme nemcsak a született gentlemant, de a szerencsés diplomatát is egyesíti, aki közvetlensége és szeretetreméltó egyéniségével elragadja mindazokat, akik vele és körülé élnek. S bár éppen nem keresi a nyilvánosságot, mégis az a kedves kis epizód, mely legutóbb az egyik nyilvános helyiségben a tábornok szereplésével játszódott le, önkéntelenül is tollba kívánczok s nem fogja tőlünk a báró ur rossz néven venni, ha lelkének egyik meleg megnyilatkozását kilestük és közreadjuk.

Nagy Gyula báró debreceni tartózkodása óta az „Angol királynő” éttermében étkezik. Ide jár már rég óta Füredi F. Gusztáv zenetanár is bájos leánygyermekével, a nyolc esztendő, ragyogó temperamentumu, barna fürtő Babyvel. A két társaság a véletlen közreműködése folytán egymás mellé került s a tábornok nagy szeretettel gyönyörködött az élénk, kellemes gyermekben. Aki már pár nap óta nagy várakozással foglalkozott elkövetkezendő nevenapjával. Ezt a szomszéd asztalnál a vezérőrnagy is meghallotta, akinek figyelmét nemcsak a Baby öröme, de a névnap dátuma is megragadta.

Érthető feltűnést is okozott aztán az étteremben, mikor Nagy Gyula báró a névnap alkalmából díszes virágbokréttával jelent meg. A kis ünnepelt még nem volt sehol, de édesapja már az asztalnál ült. A vezérőrnagy hozzá lépett Füredi F. Gusztávhoz, bemutatkozott annak, majd gratuláló szavak kíséretében átnyújtotta a kis ünnepeltnek szánt csokrot. Pár perc múlva megérkezett a Baby is, akinek most már személyesen gratulált a tábornok és sokáig elbeszélgetett az apró kisaszonnyal, aki bizonyára évek múltán is büszke lesz erre a — hódításra.

= A külügyminiszter lemondása körül. Bécsből táviratozzák: Tegnap Párisból jelentették, hogy a külügyi kérdésekben rendszerint igen jól informált Temps értesítése szerint Berchtold Lipót gróf, külügyminiszter legközelebb megváltik állásától. Ezt a hírt már tegnap este hivatalosan megcáfolták. Ugy látszik azonban, hogy Berchtold gróf mégis elhagyja helyét, — de majd csak a delegációk őszi ülészaka után. Berchtold gróf külügyminiszter tegnap délután kihallgatáson jelent meg a király előtt. A hivatalos kommunikék szerint Berchtold gróf folyó ügyekről tett jelentést a királynak. Ezzel szemben a Zeitz úgy értesül, hogy Berchtold gróf beadta lemondását, de a király nem fogadta el, mert határozott kívánsága, hogy a Balkán-válság idején folytatott külügyi politikánkat Berchtold gróf képviselje a delegáció előtt.

— **Fejérváry Géza báró betegsége.** Bécsből táviratozzák: Fejérváry Géza báró testőrkapitány egészségi állapotáról tegnap riasztó hírek terjedtek el. Mindezekből annyi igaz, hogy a bárónak gégekatarusa van s hogy azt egy szantóriumban rádiumgyógykezeléssel gyógyították. Az a hír, hogy vakbélgyulladásra van a testőrkapitánynak, minden alapot nélkülöz.

A derecskei tanítók harca

Elitelték a gazdasági iskola igazgatójának rágalmozóit

Évek óta ádáz háborúság folyik Derecske község tanítói között. E háborúság középpontjában Géber Lajos, a derecskei állami gazdasági szakiskola igazgatója áll, aki ellen Uray Gyula és Molnár László tanítók — az utóbbit közben elhelyezték Derecskéről, különböző vádakat koholtak fellettes hatóságai előtt. A derecskei tanítók harca két évvel ezelőtt a debreceni kir. törvényszéket is foglalkoztatta, amely az igazgatónak fényes elégtételt szolgáltatott.

A háborúság egyik fejezetének epilogusa tegnap játszódott le a budapesti büntető törvényszéken. Uray Gyula derecskei népiskolai igazgató és Molnár László szegvárhosszúfalvi gazdasági szaktanító ugyanis a kultuszminisztériumban azt a panaszt emelték Géber Lajos derecskei állami gazdasági szakiskolai igazgató ellen, hogy az ennek a kezelése alatt álló gazdasági népiskola vagyona nincs kellőképpen biztosítva, hogy a számadásokat a valóságtól eltérően vezeti, hogy hamis jövedelem feltüntetésével jogtalanul utal ki magának százalékokat, hogy az iskola legjövődelműbb területéről természetesen számadásokat nem vezet, hogy Varga Antal kereskedővel szemben hamis kimutatást állított ki, hogy felhatalmazás nélkül napidíjakat vesz fel, hogy saját vendégei ellátására hivatalos pénzt számol el, összes számadásai valótlán adatokat tartalmaznak s végül, hogy a háziipari célokra adott összegből kétszáz koronát jogtalanul vett fel.

Miután a minisztérium a panaszpontokat jegyzőkönyvbe foglalta, vizsgálatot indított s ez a szabályszerűleg lefolytatott felügyeleti vizsgálat alaptalanoknak derítette ki a felhozott panaszokat. Erre azután az ügyészség hivatalból indőző rágalmazás vétsége miatt fogta perbe Uray Gyulát és Molnár Lászlót, akiknek bűnügyét tegnap tárgyalta a budapesti büntető törvényszék Kállay dr. bíró elnökletével.

A vádlottak beismerték, hogy a hivatalozott panaszjegyzőkönyvben foglaltakat a minisztériumban ők mondták tollba s kérték a valódiság bizonyításának elrendelését. A bíróság a valódiság bizonyításának elrendelését mellőzte és Uzonyi Géza dr. ügyész védbeszéde után Uray Gyulát kétszáz, Molnár Lászlót pedig háromszáz korona pénzbüntetésre ítélte rágalmazás vétségéért. Az ügyész megnyugodott, a vádlottak ellenben felebbezést jelentettek be.

Színház

A színház műsora:

SZOMBAT: *Gyerünk csak!* revü. Bemutató előadás.

* **A műsoron csak „A gyerünk csak”.** (A színházi iroda jelentése.) A fővárosi Néopera revüje sorozatos előadásokban kerül színre a debreceni színházban. Szombattól kezdve keddig a műsoron csak „A gyerünk csak”. Az igazgatóság módot és alkalmat kíván nyújtani, hogy nemcsak Debrecen, de vidékének nagyközönsége is megláthassa ezt a nagyszabású egészen újszerű színházi attrakciót. A vidékiek bármely estére telefon utján (545. telefon szám) rendelkezhetnek jegyek felől. Tekintettel arra, hogy szeptember hónapra bérletet nem nyitottak mindenki a legmegfelelőbb jegyekhez juthat, tehát földszinti és első emeleti páholyok ép úgy előjegyezhetőek, mint elsőrendű támlásszékek. A helvárok a rendezek. Szombat reggeltől kezdve a vasárnapi és a többi „Gyerünk csak”-estekre is árusítja már a jegyeket a színházi pénztár.

* **A néni vasárnap délután.** (A színházi iroda jelentése.) Vasárnap dél-

utánra Follinusz Aurél pompás népszínművét tüzte ki az igazgatóság. A főszereplők ugyanazok, mint az esti előadásban voltak. A darab hiánytalanul, teljes egészében került színre. Jegyeket már szombattól árusítja a színházi pénztár.

* **A bérlő.** (A színházi iroda jelentése.) A mai nap folyamán újból tömegesen jelentkeztek a bérlők, hogy bérlőket kiváltsák. A délelőtti folyamán a következő bérlők vették ki régebbi helyüket: Farkas Lajos, Lestyán Adorján, Erdélyi Jánosné, Béressy Sámuelné, Tóth Sándor, Riedl Rajmund, Erlich Gyuláné, Budaházy Ödönné, dr. Csűrös Ferenc, Miskolcay Lajos, Huzly Lujza, Békéssy László, Moskovitz Miksa, Kuczik István, Müller Sándor, Komlóssy Dezső, Csókás Elemér, Bárdoss Géza, Suhajda Béla, Hódy Béla, Feuerstein Mór, Fekete I., Fleischmann Mór, Kolbenhauer Kálmán, Szikszai Gyula, Falk Lajos, Grosz Lőrinc, Moskovitz A., dr. Balkányi, dr. Fráter Imre, Révész, Tafler Ignác, Morvay Géza, Ary Pál, Tóth István.

* **Gyerünk csak — jegyekért!** (A színházi iroda jelentése.) Lázás izgalommal várta már a debreceni közönség, hogy a színházi pénztár megkezdje a jegyek kiadását a „Gyerünk csak” című nagyszabású fővárosi revü sorozatos előadásaira. Ma reggel aztán már megnyitotta a „Gyerünk csak” jegypénztára és Gyerünk csak — a jegyekért! felkiáltással valóságos ostrom alá vetették a pénztárt. Az igazgatóságnak és a publikumnak egyaránt kedvező és kényelmes helyzete van, mert a „Gyerünk csak” összes előadásait bérlésünetben tartják meg s így a legmesszebb menő érdeklődés is kielégítésre találhat. És ez az egészen különleges szenzációs látványosság meg is érdemli ez a frappáns érdeklődést. Bámulatos szinte szavakkal alig visszaadható az a nagyszerű kép, amit ezzel a darabbal a színpadi technika produkált. Minden kép egy-egy panorámát tár a néző szeme elé.

* **Az Apolló mozgó-színház** legújabb műsora, a legfinyásabb igényeket is kielégítő. Csodálatos képe az artista életből vett „Pierrot halála” dráma 3 felvonásban, annyira magával ragadja a közönséget, hogy megfeledkezik arról, hogy csak vásznan látja a dráma lefolyását és tapsorkánba tör ki. A műsört még egynehány humoros kép tölti ki.

Egy urileány kálváriája

Zárdától a cselédszobáig

Kassán élt hosszú évtizedeken át S. Károly, magasrangú állami hivatalnok. Két leánya volt. Az egyik még, amikor élt az édesanyjuk férjhez ment egy mérnökhöz, a másik pedig, a most tizenhét éves Vilma, zárdában nevelkedett.

Három hónappal ezelőtt aztán S. Károlyt szívszélhűdés érte. Vilma, édesapja halála után teljesen egyedül maradt. A zárdát otthagytta és elköltözött sógorához Eperjesre, aki megígérte neki, hogy addig, amíg férjhez nem megy, nála lehet.

Egy héttig élt sógoránál S. Vilma. Valóságos cselédmunkát végzett a háznál, de türt, szenvedett, mert tudta, hogyha onnan távozik, nincs hová, kihez menni, teljesen egyedül, magára van hagyatva.

És mégis hiába volt a szolgálai meghunyászkodás, el kellett jönni egy éjszakának, amely rákényszerítette arra, hogy meneküljön sógora házából.

A mérnök ugyanis nem elégedett meg azzal a munkával, amelyet a leány olyan lelkiismeretesen, hűségesen végzett, neki nem volt elég; tartásdíjat követelt. Nem pénzt, oh nem, hiszen tudta, hogy a leány szegény, a becsületét akarta. Egy éjszaka kiment hozzá a konyhába, mert itt aludt a leány, és erőszakot akart rajta elkövetni. A leány kétségbeesett erővel védekezett, kiszabadította magát támadójának karjai közül és egy szál hálóingben az ablakon át az utcára ugrott.

Éjszaka volt ekkor, meleg nyári éjszaka és a leány ott sirta keserves köveit a ház kapujában. Akkor érezte csak igazán, hogy mennyire egyedül van.

Két fiatalember, két jogász, talált rá, akiknek, mit is tehetett volna mást, elmondotta az éjszaka történetét. A fiatalember megcsajánlta a leányt, magukkal vitték — a lakásukra.

Ami aztán történt, az már könnyen elképzelhető. S. Vilma három napig volt a fiatalember vendége, azután elküldték. Pénzt adtak neki, hogy utazzék fel Pestre. Itt majd talál valami nekivaló állást.

A leány felutazott a fővárosba. Két héttig élt Pesten a fiatal testből S. Vilma.

Bébarangolta fél Magyarországot. Megfordult Pécsen, Győrben, Szombathelyen, Nagykanizsán, Debrecenben és egyik férjhez ment. Últ a kisvárosi kávéházak tükörbetétes kasszáiban, táncolt a bordélyházak fiistós szalonjaiban, csavargott az utcákon, amíg aztán annyira ösztetört, megkopott, hogy kórházba került.

Két héttig feküdt a nagykanizsai kórházban, azután elutazott Zalaegerszegre.

A múlt hét szombatján S. Vilma beállított Zilahy István zalaegerszegi rendőrkapitányhoz és cselédkönyvet kért. Megadták neki.

És S. Vilma, aki zárdában nevelkedett, aki franciául, németül beszél, aki gyönyörűen játszik zongorán, ma cseléd.

HIREK

— **Hajdúvármegye közgyűlése.** E hó 16-án délelőtt 9 órakor Hajdúvármegye állandó választmánya ülést tart, amelyen a legközelebbi közgyűlési tárgysorozat kerül tárgyalás alá. Az őszi közgyűlés e hó 29-én, hétfőn lesz, amikor a költségvetést is tárgyalni fogják.

— **Elhunyt főrendiházi tag.** Zoltán Elek nyugalmazott altábornagy, a főrendiház tagja tegnap délután Kiskorpadón meghalt. Mint lovastiszt részt vett az 1866-iki hadiáratban, később a honvédséghez tették át, ahol a 90-es években a honvédelvesség felügyelője lett. A tényleges szolgálattól 1904-ben vált meg, amikor a király a főrendiház élethosszsiglani tagjává nevezte ki.

— **Az OMKE. választmányi ülése.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés hajdumgyei kerülete tegnap délután *Kontsek* Géza nagykereskedő elnöke alatt választmányi ülést tartott, amelyen nagy számban jelentek meg a debreceni és vidéki kereskedők. *Somossy* László indítványára elhatározta a választmány, hogy az elnöki állásra *Kontsek* Gézát, a megüresedő harmadik alelnöki állásra pedig *Bárdos* Gézát fogja a közgyűlésen javaslatba hozni. A gyűlés egyik legfontosabb tárgya volt a kerületi titkári állás betöltése, amelyre egyhangúlag *Balkányi* Bélát választották meg. Behatóan foglalkozott a választmány a közgyűlés előkészítésével, ami a kereskedelem mai szorongatott helyzetében hosszú idő után első öntudatos megnyilatkozása lesz a debreceni és hajdumgyei kereskedőosztálynak. Örömmel vette a választmány tudomásul, hogy a hajdumgyei kerület közgyűlésén az OMKE. központja is képviseltetni fogja magát dr. *Szende* Pál főtitkarral.

— **A hercegprimás és a zsidó küldöttség.** Szécsényből jelentik: Tegnapelőtt a városba érkezett Csernoch János esztergomi érsek, aki előtt a városi hatóságok és felekezetek képviselői tisztelegtek. Az orthodox zsidók nevében Müller Salamon tartott beszédet, amelyre a hercegprimás nem és meghatározó szavakkal válaszolt. A beszédek után a hercegprimás a felekezet iskolák viszonyai után érdeklődött, majd kezdet soritván a küldöttség tagjaival, elbocsátotta őket.

— **Az Uránus** mai — hírek között megjelent — hirdetésére felhívtuk a közönség figyelmét. Rendkívül érdekes.

— **Egy új lap Debrecenben.** „A Közélet” címen Letzter József társadalmi és közgazdasági hetilapot indított, amelynek első száma ma jelent meg. A színes, tartalmas, ügyes és sok meglátással szerkesztett újság iránt nagy érdeklődéssel tekint Debrecen társadalma.

— **Nyugdíjazások a vármegyénél.** E hó 17-én, szerdán délelőtt kilenc órakor tartja meg Hajdúvármegye nyugdíjellenőrző bizottsága ülését, amelyen több nyugdíjazási ügyet fognak tárgyalni.

— **Gyermekek!** Ma szombaton délután 4 órától 6-ig félhelyáru gyermek-előadás lesz az Uránusban (Korona-passage) az alábbi remek műsorral: 1. Kirándulás a Rainer-hegységekben, gyönyörű természeti felvétel. 2. Bandi titoktartó, komikus jelenetek. 3. A gém, a marak világából. 4. A Burn völgye, gyönyörű színes tájképek. 5. Fekete sas árulása, indus történet. 6. Egy nagy félreértés, rendkívül nevetető. 7. Cairó panorámája, gyönyörű színes helyszíni felvétel. 8. Pali kivándorol, kacagató történet. 9. Ernestóék bámulatos mutatványai. 10. Maxi és a levél története, kacagató. 11. Kellemetlen tévedés, humoros. 12. Az arany-tyuk, látványos mese. Ez a nagyszerű műsor, még vasárnap délután 3-tól 5-ig is bemutatóra kerül mérsékeltlen leszállított helvárak mellett.

— **Török-bolgár szövetség.** Konstantinápolyból táviratozzák: Savoo bolgár meghatalmazott ma oda érkezett, hogy aláírja a török-bolgár egyezményt, amely szerint egymást a két ország háboruban és békében támogatni fogja.

— **Az ország első dologháza.** Szabadkáról jelentik: Az igazságügyminiszterium elhatározta, hogy a hasznavehetetlen szabadkai törvényház helyett teljesen új, modern palotát építtet. A törvényház régi épületét pedig a munkakerülésért elítéltek részére dologházzá akariák átalakítani. Vadász Lipót államtitkár még e hónapban Szabadkára jön és meg szemléli az épületet, alkalmas-e arra, hogy dologháznak átalakítsák. Ebben az esetben Szabadkán nyílik meg meghatározható időn belül az ország első dologháza.

— **Az ügyvédi kamarából.** A debreceni ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Keeky István dr. ügyvédet Nagyikalló, Szilágyi Dávid dr. ügyvédet Turkeve és Udényi Nándor dr. ügyvédet Debrecen székhellyel az ügyvédek névjegyzékébe felvette, továbbá Eöry Kálmán dr. debreceni ügyvédet lemondása folytán az ügyvédek névjegyzékéből törölte.

— **Csodás mozi-darab** uralja az Uránus mostani műsorát. „Az élő halott” (IX. parancsolat) a címe ennek a darabnak, melynek izgalmas részletei az első jelenettől az utolsóig lebilincselik a nézőt. „Az élő halott” már két estén — csütörtökön és pénteken — bemutatóra került, mindenkor zsufolt nézőtér előtt s a darab fenséges volta miatt még a mai, szombati s holnapi, vasárnapi előadás is zsufolt lesz a nézőtér. Előadások kezdete 7 és 9 órakor.

— **A vármegye ház építésének leszámolása.** Hajdúvármegye székházépítő bizottsága e hó 15-én hétfőn délután tartja meg ülését, amelyen a székház-építés költségeinek végleszárolásáról lesz szó.

— **Csak Török-pezsogót igyunk,** minden jobb üzletben kaphatja.

MANDEL
LIPÓTNÁL

!! Egységárak !!

12-16-20-24

korona

— **Életunt bérkocsitulajdonos.** Kecskés István bérkocsitulajdonos egyike volt a legregibb debreczeni forspontoknak. Ez idén már a nyolcvanötödik esztendejét taposta és a fia, aki atyja nyomdokaiba lépett, viselte gondját az öregnek. Aki bizony nem sok örömét lelte ebben az árnyékvilágban. Ma délután aztán gondolt egy merészet, kiment az istállóba, ahol legszebb éveinek nagyrészt töltötte és az egyik gerendára felakasztotta magát. Hozzá tartozói holtan találtak az isállóban reá. Az életunság ölte meg.

— **Ne feledje el a 3-28. telefon számot.** Ez a szám az Uránus (Korona-passage) telefon-számja. Ha a mai előadásra jó helyet akar biztosítani magának, csak hívja fel a 3-28. számot és jegyeztessen elő magának számozott helyet.

Bérmálási emléktárgyak,
legjobb órák, legszebb ékszerék

Kurián Gyula
órásnál Debreczen, Piacz-utca 42.

— **Zendülés a szabadkai pályaudvaron.** Szabadkáról táviratozzák: Tegnap hajnali négy órakor hetvenkét szerb ur kerekedett föl Belgrádban s beült a Budapest felé induló gyorsvonatnak a szerb fővárosba átküldött két elsőosztályú kocsiába, s utnak indult Budapest felé. A hetvenkét utas között ott volt György Szerbia volt trónörökös is, aki komótosabban érkezett Szabadkára, mint öccse Sándor, a tényleges trónörökös, ki a kolerás veszedelmek miatt másodosztályon volt kénytelen utazni. Ez a kényelme azonban csak Szabadkáig tartott. Itt tudomására adták Györgynek is meg társainak is, hogy a kolerafertőzött utasoknak nem szabad kiszállni Szabadkán. A szerb királyi herceg még csak nyugodtan fogadta az óvintézkedéseket, ellenben társai éktelen zajt csaptak, mert sem ehettek, sem ihattak Belgrád óta; ugyanis a vasúti étkezőkocsiba sem engedték be őket. A nagy lármában közben többen leugráltak a vonatról, illetőleg a kiszállástól eltiltott kocsikból, s nekiestek a Perronnon talált tornásvirslínek és habzó söröknek. A gyorsvonat csaknem félórát késett a koleragyanus szerbek viselkedése miatt. Nehezen lehetett csak visszaszállítani őket a kocsikba. Az elővigyázati intézkedéseknek így nem sok eredménye lett.

— **Szerencsés 13-as szám!** Ugyanis ez a szám azt jelenti, hogy az Uránus-színház vásártéri nyári helyiségében a már megszokott olcsó belépő díjak mellett „tizenhárom” szebbnél-szebb képből álló remek műsor kerül bemutatásra, ma szombaton este 8 órától 9 óráig folytonos bemenettel. 9 után utolsó bemenet. Vasárnap d. u. 4-től 6-ig mérsékelt leszállított helyárak 6-tól rendes olcsó helyárak, folytonos bemenettel.

— **Baleset munkaközben.** Gárdosi Hinkó Emma, a Mátyás-pince felirónője tegnap este a csapos távollétében bort fejtett az egyik hordóból. Egy tizenöt literes üveget akart megtölteni itallal, közben azonban az üveg oldalára megütődött, kilyukadt s mikor a felirónő a támadt rést kezével akarta befogni, balkeze ütőerét oly szerencsétlenül vágta el, hogy nagy fáradságba került, amíg Varga Emil dr. rendőrorvos a vérzést el tudta állítani. Beszállították a közkórházba.

— **Legfinomabb gyapjuszövetek mesés olcsó árban** Kupfer és Társánál. Széchenyi-utca 1/b.

Steckenpferd- liliomteiszappan

Bergmann és Társától, Tetschen a. E.
mint eddig, ezután is nélkülözhetetlen a bőr- és szépségápolásnál. Naponta elismerőlevelek. 80 filléért mindenütt kapható.

URANUS
KORONA - PASSAGE

Telefon 3-28

Még két napig! **SZOMBATON VASÁRNAP**

Szeptember hó 13 és 14-én.

!!!! Az idei évad legszenzációsabb eseménye !!!!
A kinematográfia művészete!
Az irodalmi film I. sorozata!

!!! KIZÁRÓLAGOS BEMUTATÁSI JOGGAL !!!

AZ ÉLŐ HALOTT

(A IX. PARANCSOLAT)

Egy teljes előadást beöltő film!

Társadalmi dráma 6 felvonásban. Irta: Jules Mary. — Pathé sláger! — Rendezte: Henry Krauss „A nyomorultak” főszereplője. Előadják a párisi „Comédie Française” nagy művészei.

ÉS A KITÜNŐ KISÉRŐ MŰSOR!

Előadások este pontosan 7 és 9 óra 15 perckor. Nem folytonos bemenet!

Mérsékelttel felemelt helyárak: Páholy 4 szem. 7 K. Zsöllye 1-50 K. Zártszék 120, I. hely 90 fil. II. hely 70 fil. III. hely 40 fil. Számozott jegyek előre válthatók!

— **Aki fél a katonaságtól.** Ma este kilenc óra után Borbély József 127. számú rendőr a központi ügyeleten előállította Olajos Mihály lámpagyújtogató napszámot, aki egy borotvával akart öngyilkossá lenni. Tettét állítólag azért követte volna el, mert szembajra dacára betvették katonának és félt a rá várakozó nehézségektől.

Mikor azonban az öngyilkosjelöltet Pető Pál ügyeletes tisztviselő kihallgatta, elmondta egyébb fájdalmait is:

— Három év óta élek együtt egy aszszonnyal, aki most véget akar vetni az együttélésnek. Ezt nem tudom elviselni.

Megnyugtatták, hogy a katonaságnál még jelentkezhet szemével s ha a kórházban is konstatálják szembetegségét, el fogják bocsájtani. Az asszony pedig újra visszatér hozzá. Megígérte, hogy megszívleli a tanácsot. Utjára engedték, a borotvát azonban, mellyel már meg is sértette magát, a rendőrség visszatartotta.

— **Megérkeztek az újtöltésű zseb-vilnyilámpák** Mentze Henrik ujdonságok áruházában, Piac-u. 38. sz.

— **A koporsók rablói.** Szatmárról jelentti tudósítónk: A rablóknak egy egészen excentrikus fajtája működik mostanában Kemecsen. Mikor leszáll az est homálya, lassan, lopva-bujva besurrannak a temetőbe és sirrablást követnek el. Ásóval, kapával felbontják a sírokat, felfeszítik a koporsókat és meglöpiák a védekezni nem tudó halottakat. Néhány nap előtt feszítették fel az ismeretlen rablók Vitéz Mihály volt református lelkész koporsóját és elvitték annak ékszerait. Ezenkívül még négy halottat raboltak ki a gonosztevők. A csendőrség nagy apparátussal látott neki a nyomozáshoz és valószínű, hogy a tettesek hamarosan kézre kerülnek.

— **A rendőr büne.** Nagyváradról jelentik: Nagyom megfélekedett magáról hivatalos szolgálata közben Szabó József, az eset alkalmával még 6. számú rendőr. A Bunyitai-ligetben volt őrszolgálatban egy este, mikor egy ismerőse vasúti pályán K. M. egy 13 éves kis leányt beteretelt az őrházba és otthagya magára. Az újonc-rendőr bement és a gyermekleányt megrontotta. Hajnalban a leányt az őr kikergette bódéjából, másik posztoló rendőr elfogta és a rendőrségre kísérte. — Így aztán kiderült minden. Szabó Józsefet azonnal elbocsátották állásából, letartóztatták a vasúti őrral együtt és átadták az ügyészségnek. A kis leányt beutalta a hatóság a gyermekmenhelyre.

— **Szüreti- és szoba-tűzijátékok,** békák, rakéták, bombák és görög-tűzek **Mentze Henrik áruházában,** Piac-u. 38. sz. Ismételőknak megfelelő kedvezmény.

— **Összegett asszony.** Máramaroszi-getről jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt Nagybocksó községben. Cheminecz Vaszylné Lednyi Mária három hónapos kis fiát maga mellé véve, lefeküdt a kemence mellé. A kis lámpást pedig félig lecsavarva a kemencére tette. — Éjfél tájban egyszerre csak arra ébredt fel, hogy a takarója és inge lángot kapott. Hirtelen felugrott fekheléről s egy nagy lepedőbe csavarva magát és kis fiát — sikerült a tüzet elfojtania. A tűz a kemencéről leesett és összetört lámpásból keletkezett. A szerencsétlen asszony életveszélyes égési sebeket szenvedett, úgy hogy életben maradásához alig van remény.

Mérték utáni costümök

Bécsi és prágai műhelyben legutolsó divat szerinti kelmékből őszi ujdonságok ::

50

kor-tól kezdve készülnek

Halmágyi divatházában.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	825 —
Oszták hitel	830 —
4 százalékos koronajáradék	81-80
Államvadás	704 —
Jelzájogban	16 —
Rima-nuranyi	705 —
Halgótarjái	777 —
Köszvi vasút	697 —

Irányszám:

Magánleszámitólasági kamatláb:

Bécs 5 $\frac{1}{2}$ %, Berlin 4 $\frac{3}{4}$ % London 4 $\frac{1}{2}$ %

Budapesti gabonátőzsde.

Svára K. (Strasser és Könyg) débr. bizományos távirati jelentése	
Árú májusra	—
„ szeptemberre	11-59
„ 1913. okt.	12-03
Rozs októberre	8-95
„ szeptemberre	—
Zab októberre	8-84
„ szeptemberre	8-83
Tengeri 1913. szeptemberre	8-19
„ aug	7-68

Készára változatlan.

A Debreceni Kölesönös Segélyző-Egylet mint előző években is, szeptember hó 15-én megnyitja 31-ik évtársulatát. Városunk ezen legrégebb és legnagyobb szövetkezete a lefolyt súlyos időkben is mindig tagjainak rendelkezésére állott és kölesönöket egész éven át folyósított. Tagjainak száma ma is több mint tízezer és befizetett üzleti tőkéje közel 7 millió korona. A most lezárt 1913-ik 30-dik évtársulatnak 3955 tagkönyvre 35416 törzsbetéje van. Összes törzsbetéjének száma mintegy 100,000. Az új befizetési törzsbetét-könyvecskék a belépés alkalmával azonnal kiadtnak és a befizetések már most megkezdhetők.

Állatkiállítás Hajdumegyében. Hajdúvármegye Gazdasági Egyesülete e hó 14-én rendezi Hajduszávaton az évenként szokásos állatdíjazást, amelyen több állami, megyei és egyesek által ajánlott díj, érem és oklevél kerül kiosztásra.

Fizetésektelenségek. A bécsi hietelzői védegyelet a következő fizetésektelenségeket jelenti: Farkas Sámuel Nagyenyed, Birnfeld Manó Szeged, Gerő Fülöp Budapest, II., Margit-körut 8. sz.

Ingatlanok forgalma.

Tömöri Lajos és neje Erdei Zsuzsánna veszi Szücs János és neje Zudor Zsófiától vámpérségi szántóföldet 400 koronáért.

Schmidt Lajos és neje Györi Eszter veszi Szilágyi Károly és neje Széll Juliánától Bozzay-telepi házat 2900 koronáért.

Kiss Áron veszi dr. Nagy Zoltántól Petőfi-tér 3. sz. házat 38,000 koronáért.

Csige István és neje Kecskés Erzsébet veszi Koroknai Pétertől balmazújvárosi házat 1800 koronáért.

Donogán és Somossy

Hajdúvármegye szállítói nagy áruházába

**megérkeztek az őszi
:: idény újdonságai ::**

Kosztüm e'mék — Bluz- és Pongyolák e'mék
— Divatfelymek — Flanellek — Velezek —
Bársonyok — Kész menyasszonyi kelengyék.
Külön szőnyegosztály.

Képviselő kerestetik

elsőrangú fémhengermű-, huzal- és csőgyár részére. Csakis elsőrangú cégek pályázhatnak. — Ajánlatok „1903” jelige alatt **MEZEI ANTAL** hirdetési irodájába, Budapest, IV., Eskü-ut 5. intézendők.

Szépség,

széplítés a jó izlés követelménye.

Matild krém } Méregmentes széplítőszer
Matild arckenőcs } hatásuk meglepő, levesz-
Matild szappan } nek minden szepit, máj-
Matild powder } foltot stb. a bőrt finommá,
3 színben. } 5 perc alatt fehérré tesz.
Tessék megpróbálni, ha
nem használ arát minden
kibuvó nélkül visszaadom.

Kun István gyógyszerész.

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában
Főrtár: **Tóth Béla** utóda **Kubek** gyógyszerésznél (Tiszapalota) és **Jósa és Jona** drogeriájában.

MEGHIVÓ

a Debreczeni Termény-Áruraktár és Gyáripár R.-társaság
1913 szeptember hó 28-án délelőtt 10 és fél órakor, a társaság homokkerti telephének tanács-
termében tartandó

XXVI-ik évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
2. Határozathozatal a lefolyt 1912-13. üzletév zárszámadása és a felmentvény megadása tárgyában.
3. Határozathozatal a nyereség felosztása és az osztalék megállapítása tárgyában.
4. Két igazgatósági tagsági hely választás utján betöltése.
5. A felügyelő-bizottság fizetésének megállapítása egy évre.

Debreczen, 1913. augusztus 16-án.

Az igazgatóság.

A közgyűlésen résztvenni szándékozó részvényes köteles a közgyűlés előtt legalább 3 nappal a társaság pénztáránál, vagy a Magyar Általános Hitelbank itteni fiókjánál, továbbá a Debreczeni Ipar-és Kereskedelmi Banknál és az Alföldi Takarékpénztárnál térítvény és igazoló-jegy kiszolgáltatása ellenében részvényeit letenni.

MÉRLEG. Vagyon: Termény-áruraktári telek és épületek K 215.565.86. Szárnyvasut K 13.179.72 f. Eszközök K 2980.—. Habarcsgyári homokhordó hely telke K 135.200.69. Habarcsgyári épület K 24.495.64. Gépezet K 42.114.22. Szerszám és szerelvény K 5595.73. Anyag K 3538.35. Különféle adások K 109.929.90. Pénztári készlet K 2011.29.—. **Teher:** Részvénytörke K 200.000.—. Tartalékok K 193.690.77. Hitelezők K 118.654.29. Fel nem vett osztalékok K 332.—. Felosztatlan nyereség az 1911/2. évről K 9514.52, ez idei nyereség K 32.419.82.

Keresek

november elsejére

2 szobás, tágas, modern
fürdőszobával
ellátott

lakást,

lehetőleg a piac-
hoz közel.

Cím a kiadóhivatalban.

Szülők figyelmébe!

A közeledő iskolaév alkalmából megtekintésre ajánlom legjobb kivitelű és legjobb anyagból készült

férfi-, fiu- és leánykaruháimat.

Az áruk kitűnő minősége által nagy megtakarítás érhető el.

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari kamarai szállító
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 51. SZÁM.

**Üzletam áthelyezése foly-
tán a raktáron lévő áruk
az alanti árjegyzék sze-
rint olcsó szabott árak
mellett szerezhethők be:**

- Női felöltő színes, hosszú 8'— 9'— 10'— kor.-tól
- Női felöltő sötétkék, hosszú 12'— 14'— 16'— kor.-tól
- Női felöltő fekete, hosszú 14'— 15'— 18'— kor.-tól
- Leánykabát hosszú, színes 8'— 9'— 10'— kor.-tól
- Leánykabát hosszú, kék, 12'— 14'— 16'— kor.-tól
- Leánykabát rövid, színes 4'— 5'— 6'— kor.-tól
- Női costum színes, angol 18'— 20'— 24'— kor.-tól
- Női costum színes, finom 35'— 40'— 45'— kor.-tól
- Leánycostüm színes angolkelme 15'— 16'— 18'— kor.-tól
- Gyermekgallérok 3—4 kor.-tól
- Pongyolák 6'— kor.-tól
- Bluzok 3'— kor.-tól

Tisztelettel

**Halmágyi
Sámuel**

női és leány-
felöltők áruháza

Piac-utca 47,
:: a főpostával szemben. ::

OLCSÓ CZIPÓK

Megvettem a Kobrak czipó esődtömegét és a mai naptól leszállított árakon árusítom.

Diamantstein Adolf Piac-utca 42.

Tíz szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vastag betűből szedett minden szó 10 fillér. Apróhirdetések előre fizetendők.

Vidékről
apróhirdetéseket legelőszertőbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Üzlet

CIRIN
parket és linoleum ke-
nőcs kefézés nélkül fé-
nyes és sikos. Aparkettet
szép világosan tartja. —
Kapható a DEUTSCH-
üzletekben. 13

VALÓDI
édes, nemes szegedi pap-
rikakülönlegességek óriási
raktára Lindenfeld J.
Jenő fűszer-, gyarmat-
áru nagykereskedésében,
pénzügyi palota. Telefon
79. sz. 1755

Állás

Francia
nyelvmentert keresek —
szeptember 1-étől. Cím
a kiadóhivatalban. 824

Czimbalmot
tanít előkelő tanárnő, ki-
tűnő módszer szerint.
Csak még néhány szabad
óraja van. Cím a kiadó-
hivatalban. 959

aznál
való mosást vállalkoz.
Széchenyi-u. 13. sz. 57

Szüits István

uri- és egyenruhazabónál le-
het legelőszertőbban legdívato-
sabb ruhát rendelni. Nagy vá-
laszték bel- és külföldi szöve-
tekben. 1835

Hunyadi-utca 13.

Üzletszerzőket

keres
életbiztosító-
intézet
magas járandósággal.

Nyugdíjas egyéneknek
igen alkalmas mellékfog-
lalkozás. Ajánlatok refe-
renciákkal a kiadóhiva-
talba kéretnek „Nyugdíj-
jogosultság” jelíggel. 2045

Különtéle

Míg a készlet tart
az új Béka áruházban
Piac- és Hatvan-utca sar-
kán legújabb faconis se-
lyem bluzok 10 korona.
Szövet etamin és batizt
bluzok 5 korona, 1 vég
angol vászon finom szálú
11 korona, egy kész
rumburgi lepedő varrás
nélkül 240 korona, szö-
vet maradékok 140 cm
széles 3 korona. Férfi
ingek és fehérceműek
remek választékban. Fiu
és leánykaruhák remek
választékban. Csekély be-
vásárlásnál sok pénzt ta-
karíthat meg a Béka áru-
házban. 1715

VIZVEZETÉK,

csatornázás, központi fő-
téteket szakszerű kivitel-
ben jóállás mellett. Terv-
rajzot és költségvetést
díjtalanul készítik. Há-
zak évi jókarban tartá-
sát csekély díjazásért el-
vállalom. Gyenes Antal,
Miklós-utca 29. sz. Tele-
fon 379. 34

Kosztot

és teljes ellátást kaphat
2-3 tanuló, egyedül ál-
ló özvegyasszonynál, ki-
nek szép lakása van.
Gyermekekre nagy gon-
dot tud fordítani. Cím
Kleinné, Aranyjános-utca
16. szám. 880

Püspökladányban a Royal-szállodában

minden időben kényelmes
szobák, meleg és hideg
ételek kaphatók. Mérsékelt
árak, pontos kiszolgálás.
Csengő a kapunál. A n.
é. utazó közönség becses
pártfogását kéri: Szántó
Márton, tulajdonos. 1801

Tankönyvekért

fél árnál többet ne fizet-
sen senki, bekötésért ne
fizessen egy fillért sem,
mert az összes fiu- és
leányiskolai előírt tan-
könyvek fél áron kaphat-
ó **Harmathynál**, Fu-
vészkert-utca 14. (Pü-
spöki palotához 5-ik ház).
Minden osztály könyvre
egy gyönyörű tanári zseb-
könyv gratis. Rajzkörzők,
vonalzók, könyvtartók
leszállított áron. Tessék
meggyőződni! 1974

Lakás

Utcai lakás

két szoba előszoba mel-
lékhelyiségekkel nov. 1-re
kiadó. Lorántffy-utca 1.
szám alatt. 2 44

Lakatos-

vagy asztalosműhelynek
való helyiség és egy szoba
kiadó. Széchenyi-utca 44.
szám. 727

Piac-utca 85. sz.

Üzlethelyiség azonnal ki-
adó bármilyen célre:
I. üzlethelyiség K 1000
I. 1100
Ertekezhetni: Wiener
Adolf zsák- és ponyva-
üzletében, Kossuth-utca
27. sz. 1789

Mislós-

utcai 21 szám alatt egy
nagyobb udvari lakás
azonnal, vagy november
1-re kiadó. Irodának is
nagyon alkalmas. 836

Adás-vétel

Butorok

legelőszertőbban kaphatók,
havi részletfizetésre is.
Weisz Gyula asztalos és
kárpitosnál, Széchenyi-u.
19 Minden kárpitos muu-
kát felvállal. 1923

Szólópréseim

elkészültek, — felelősség
mellett — olcsón eladók.
Fái vasöntőde Debre-
czen, Mester-utca vé-
gén. 2143

Egy

mangorló eladó. Simonyi-
ut 3. sz. alatt. 67

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
uri szabó divattermébe
a legfinomabb angol

DIVAT SZÖVETEK

városi új bérház 26. A nagy-
érdemű urak pártfogá-
sát kéri, tisztelettel:

MOSKOVITS JÓZSEF

Szoknyák és kötények

Lodenkabátok :

sötét, praktikus, meleg szövet, szines
szegéllyel . . . . . 1 darab K 1:30
sötét kockás, ujfajta 1 . . . . . 1:50
legszebb, divatos, csikos, I. rendű
minőség . . . . . 1 darab K 1:75

Angol croisekabátok :

színálló, csikos . . . . . 1 darab K 2:20
és K 2:30, ugyanaz horgolt szegéllyel
K 2:60, 2:70, 2:80.

Klot- és atlaszkabátok :

fekete és piros, készenvarrva, horgo-
lással . . . . . 1 darab K 3:50
K 3:90, 4:—, 4:50, 5:—, 5:50.
Flanellkabátok : K 4:20, 4:90.

Kötények :

Konyhakötények egy- vagy kétoldalu
1 darab K —90, 1:—, 1:10, 1:20.
Klotkötények horgolással vagy anélkül
és beszegéssel 1 db K 1:—, 4:— K-ig.

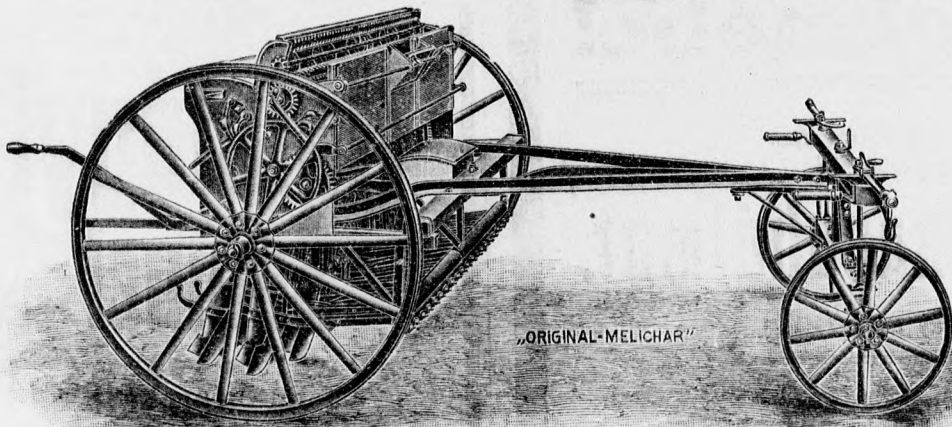
5 kilós postacsomag vételnél minden
postaállomásra bérmentes küldés,
tisztességes és szolid kiszolgálás.

F. J. RÜBAR, Wollwarenweberei und Er-
zeugung, Export von Röhren
und Schürzen, **INGROWITZ,** Mähren.

Csak eredeti „MELICHAR” gyártmányu

„IMPERATOR”

műtrágyaszórával

Óvakodjunk utánzatoktól!!!

egyesített sorba-
vető és sorbátrá-
gyázó vetőgépet
szerezzen be. ==

Dicsérszünk felesleges,
mert a gazdák egyhangu
elismerése és az eddig
elhelyezett 65.000 db a
legfényesebb bizonyíték!

Ne vegyen addig sorbátrágyázó gépet, míg gazdatársait meg nem kérdezi,
avagy „MELICHAR” gyártmány szerkezetét és előnyeit meg nem ismeri.

==== Szerkezte egyszerű és teljesen megbízható !!! =====

Bächer Rudolf — Melichar Ferencz

hajdumegyei fiókraktára :

Telefon
962

DEBRECZEN, Piac-utca 43, RÁHMER SÁNDORNÁL.

Telefon
962